

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 63 hallituksen esityksen johdosta laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 ja 61 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 3 päivänä lokakuuta 1986 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 116 laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 ja 61 §:n muuttamisesta. Tämän esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt eduskunnan valiokuntaan 11 päivänä toukokuuta 1984 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Puolanteen ym. lakialoitteen n:o 56/1984 vp. laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 ja 61 §:n muuttamisesta sekä eduskunnan valiokuntaan 29 päivänä maaliskuuta 1985 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Rusasen toivomusaloitteen n:o 131/1985 vp. osinkojen vähennysoikeuden laajentamisesta asuntolainoitetuissa kiinteistösaakeyhtiöissä.

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 §:n 4 kohdan mukaan on osakeyhtiöllä ja osuuskunnalla oikeus vähentää tulostaan valtionverotuksessa 40 prosenttia jakamastaan osingosta ja osuuspääoman korosta sekä säästö- ja osuuspankin niiden omaksi pääomaksi katsottavalle lisärahastosijoitukselle maksamasta korosta.

Osingonjakovähennys on elinkeinoverolain 61 §:n muutoksella väliaikaisesti nostettu 60 prosenttiin, ja mikäli kysymys on uudelle osake- tai osuuspääomalle taikka lisärahastosijoitukselle jaetusta osingosta tai korosta, 100 prosenttiin. Sadan prosentin määräinen osingonjakovähennys myönnetään rekisteröimis- ja kertymisvuodelta ja viideltä sitä seuraavalta vuodelta jaettuun osinkoon ja korkoon. Edellytyksenä on, ettei jaetun osingon tai koron vuotuinen määrä ylitä 20 prosenttia uuden pääoman määrästä.

Hallitus ehdottaa, että korotetun osingonjakovähennyksen voimassaoloaikaa jatkettaisiin kahdella vuodella. Siten osingonjakovähennystä so-

vellettaisiin nykyisen suuruisena vielä vuosilta 1987 ja 1988 toimitettavissa verotuksissa.

Lakialoitteeseen n:o 56/1984 vp. sisältyvän lakiehdotuksen mukaan lakiehdotuksessa tarkoitettun suuruinen osingonjakovähennys tehtäisiin myös kunnallisverotuksessa ja sitä koskevat säännökset olisivat pysyvästi voimassa.

Toivomusaloitteessa n:o 131/1985 vp. ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin lainsäädännön muuttamiseksi siten, että osinkojen vähennysoikeutta laajennetaan asuntolainoitettujen kiinteistösaakeyhtiöiden osalta.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Käsitlemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettanut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 56/1984 vp. sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Vielä valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloite n:o 131/1985 vp. hylättäisiin.

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Muurman, jäsenet Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Malm, Martikainen (osittain),

Mäki-Hakola, Poutanen, Rosnell, Sutinen, Tenhiälä ja Vainio sekä varajäsenet Eklund, Jokela (osittain), Rusanen, Sasi, Savolainen ja Vepsäläinen.

Vastalauseita

I

Hallitus esittää elinkeinoverotuksessa jatkettavaksi nykyistä osingonjakovähennystä vielä kahden vuoden ajan.

Kokoomuksen mielestä yritystoiminnan keskeisiä ongelmia on yritysten omarahoitussuuden vähäisyys ja omarahoitussuuden kasvattamiseen liittyvät verotukselliset vaikeudet. Myös hallitusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi yritysten omarahoitumahdollisuuksien parantaminen. Yritysverouudistuksen perustana ollut yritysverotuksen kehittämislinjakomitea esitti, että yritysten omarahoitumahdollisuuksia tulisi parantaa nykyistä osingonjakovähennystä laajentamalla kunnallisverotukseen. Tästä syystä mielestämme hallitus on tehnyt vakavan virheen, kun se ei ole toiminut yleisesti hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti ja esittänyt osingonjakovähennyksen laajentamista kunnallisverotukseen. Nykyisessä työeläisyysilanteessa tarvitaan yritysten toimintaedellytyksiä rakentavasti parantavia ratkaisuja eikä epäonnistumaan tuomittuja epätoivoisia ”konsteja”.

Verotuksen oikeudenmukaisuuteen kuuluu saman tulon verottaminen vain yhteen kertaan. Kun nykyisin sekä osakeyhtiö että osingonsaaja maksavat samasta tulosta tuloveroa, muodostuu verotus kahdenkertaiseksi. Osingonjakovähennys on kuitenkin merkinnyt sitä, että 100-prosentti-

sella osingonjakovähennyksellä muodostuu verotus 1,3-kertaiseksi ja 60-prosenttisella osingonjakovähennyksellä 1,6-kertaiseksi. Suurin osa tästä kahdenkertaisuudesta johtuu juuri osinkojen täydellisestä kahdenkertaisesta kunnallisverottamisesta. Siitä syystä esitämme, että osingonjakovähennys tulisi ulottaa valtionverotuksen lisäksi myös kunnallisverotukseen.

Hallitus esittää korotettua vähennystä (normaali 40 %) sovellettavaksi vain kahdelta seuraavalta vuodelta. Kokoomus suhtautuu myönteisesti siihen tavoitteeseen, että näiden kahden vuoden aikana selvitetään pääomaverotukseen liittyvät keskeiset ongelmat, joista yhtenä mainittakoon neutraliteettiongelma. Nythän yrityksen kannalta pääomarahoitusta on huomattavasti kalliimpaa rahoitusta kuin lainarahoitusta. Mielestämme näiden kahden vuoden aikana tulisi päästä laajapohjaiseen poliittiseen yhteisymmärrykseen ei vain pääomatulojen verouudistuksesta vaan koko tuloverojärjestelmän perusteellisesta uudistamisesta.

Edellä olevaan ja lakialoitteeseen n:o 56/1984 vp. oleviin perusteluihin viitaten esitämme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin seuraavan sisältyksenä:

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 ja 61 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain 18 §:n 4 kohta väliaikaisesti ja 61 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 18 §:n 4 kohta 3 päivänä marraskuuta 1978 annetussa laissa (821/78) sekä 61 §:n 1 momentti 2 päivänä joulukuuta 1983 annetussa laissa (901/83), näin kuuluviksi:

18 §

Vähennyskelpoisia ovat myös:

4) (poist.) 60 prosenttia osakeyhtiön jakamasta osingosta tai osuuskunnan jakamasta osuuspääoman korosta taikka säästöpankin ja osuuspankin lisärahastositoukselle maksamasta korosta, joista on vähennetty 6 §:n 5 kohdassa tarkoitetut verovapaat osingot ja korot.

61 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 1986

Kimmo Sasi
Pirjo Rusanen

Pentti Mäki-Hakola
Pertti Salolainen

II

Hallitus esittää, että osingonjakovähennystä sovellettaisiin entisen suuruisena eli korotettuna vielä vuosilta 1987—1988 toimitettavassa verotuksessa. Hallituksen esityksen tarkoituksena on vähentää yritysten verotusta, vaikka yritysten verotusta jo muutoinkin on milloin minkinlaisin perustein kevennetty. Pääasia näyttää siis hallituksella olevan, että yritysten tarvitsisi maksaa mahdollisimman vähän veroa. Tähän linjaan ei voi yhtyä.

Voimassa olevaan lakiin sisältyvä alempi osin-

gonjakovähennysoikeus tulisi kokonaan poistaa. Ovathan hallitus ja eduskunnan sitä tukeva enemmistö muutoinkin huolehtineet yritysverotuksen ja omistamisen verotuksen lieventämisestä eri keinoin, samalla kun pieni- ja keskituloisten verotusta on lisätty mm. välillisen verotuksen avulla.

Ehdotammekin,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 §:n 4 kohdan ja 61 §:n 1 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *kumotaan* elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain 18 §:n 4 kohta (*poist.*) ja 61 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 18 §:n 4 kohta 3 päivänä marraskuuta 1978 annetussa laissa (821/78) sekä 61 §:n 1 momentti 2 päivänä joulukuuta 1983 annetussa laissa (901/83) (*poist.*).

18 ja 61 §
(*Poist.*)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987. Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1987 toimitettavassa verotuksessa. (*Poist.*)

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 1986

Osmom Vepsäläinen

Ulla-Leena Alppi

Irma Rosnell

